

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
เรื่อง ชื่อผลงานและเค้าโครงผลงานของผู้เข้ารับการประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ

ด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการประเมินข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ ตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ที่ สม ๐๐๐๑/ว ๑๔๑๒ ลงวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๒ กำหนดให้ประกาศชื่อผลงานและเค้าโครงผลงานของผู้เข้ารับการประเมิน เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ และกำหนดเวลาเพื่อเปิดโอกาสให้มีการทักท้วงได้ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันประกาศ

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จึงขอประกาศชื่อผลงานและเค้าโครงผลงานของนางสาวอัญชริกา กิ่งมลิ นักวิชาการสิทธิมนุษยชนปฏิบัติการ กลุ่มงานตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน ๕ สำนักคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ตำแหน่งเลขที่ ๘๑ ผู้เข้ารับการประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการสิทธิมนุษยชนชำนาญการ สังกัดและตำแหน่งเลขที่เดิม ประกอบด้วย

๑. ผลงานหรือผลสำเร็จของงานที่เกิดจากการปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบ

เรื่อง การจัดทำรายงานผลตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน กรณีการเลือกปฏิบัติต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวีในการรับการเข้าทำงาน

๒. ผลงานที่เป็นข้อเสนอแนวคิดในการปรับปรุงหรือพัฒนางาน

เรื่อง แนวคิดสำหรับพัฒนาการจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชน อันกระทบหรือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง
รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบท้ายประกาศนี้

ทั้งนี้ หากมีผู้ประสงค์ทักท้วงให้ดำเนินการภายใน ๓๐ วันนับแต่วันประกาศ หากครบกำหนดดังกล่าวแล้ว ไม่มีผู้ใดทักท้วง สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจะดำเนินการประเมินผลงานตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวต่อไป

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

(นายพิทักษ์พล บุญมาлик)

เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ผลงานหรือผลสำเร็จของงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบ

ตำแหน่งประเภทวิชาการ

เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งชำนาญการ

ชื่อผู้เข้ารับการประเมิน นางสาวอัญชริกา กิ่งมลิ

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง นักวิชาการสิทธิมนุษยชน ระดับ ปฏิบัติการ

๑. ชื่อผลงาน การจัดทำรายงานผลตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน กรณีการเลือกปฏิบัติ
ต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวีในการรับเข้าทำงาน

ระยะเวลาดำเนินการ ระหว่างเดือนธันวาคม ๒๕๖๐ ถึงเดือนมกราคม ๒๕๖๒

๒. บทนำ/สภาพปัญหาหรือความสำคัญของเรื่อง

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) มีหน้าที่และอำนาจที่สำคัญในการ
คุ้มครองสิทธิมนุษยชนโดยการตรวจสอบและรายงานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน
และเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน
รวมทั้งการเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน
ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕๗ (๑)
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐
มาตรา ๒๖ (๑) และยังได้กำหนดวิธีการ ขั้นตอน ระยะเวลาในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน
ไว้ในระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบ
การละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

นับแต่ก่อตั้งองค์กร กสม. ได้รับเรื่องร้องเรียนในประเด็นการเลือกปฏิบัติเป็นจำนวนมาก
โดยสามารถแบ่งเป็นการร้องเรียนในประเด็นการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเชื้อชาติ เพศ อายุ
ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ความเชื่อทางศาสนา ฯลฯ ซึ่งหลักการ
ห้ามเลือกปฏิบัติ ถือเป็นหลักการด้านสิทธิมนุษยชนที่สำคัญเคียงคู่กับการเคารพ การคุ้มครอง และ
การส่งเสริมสิทธิมนุษยชน ดังปรากฏในพันธกรณีระหว่างประเทศ ได้แก่ ปฏิญญาสากลว่าด้วย
สิทธิมนุษยชน ซึ่งเป็นพันธกรณีระหว่างประเทศฉบับแรกได้กล่าวรับรองหลักการห้ามเลือกปฏิบัติ
และเมื่อมีการจัดทำพันธกรณีระหว่างประเทศฉบับต่อมา ปรากฏว่าได้มีการนำเอาหลักการห้ามเลือก
ปฏิบัติมากล่าวรับรองไว้ในพันธกรณีทุกฉบับ ไม่ว่าจะเป็นกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมือง
และสิทธิทางการเมือง กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม
นอกจากนี้ หลักการห้ามเลือกปฏิบัติยังปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในทุกฉบับ

การเลือกปฏิบัติด้วยเหตุที่เป็นผู้ติดเชื้อเอชไอวีหรือเอดส์ นับว่าเป็นหนึ่งในประเด็น การเลือกปฏิบัติสำคัญที่ร้องเรียนมายัง กสม. อย่างต่อเนื่อง ซึ่งมักพบการเลือกปฏิบัติต่อผู้ติดเชื้อ เอชไอวีหรือเอดส์ในกระบวนการรับเข้าทำงานของภาคเอกชน โดยเมื่อมีการสมัครเข้าทำงาน ผู้ประกาศรับสมัครเกือบทั้งหมดจะกำหนดเงื่อนไขในการรับทำงานด้วยการให้ผู้สมัครเข้าทำงานต้องมี ผลการตรวจสุขภาพในระบบต่าง ๆ เช่น การตรวจวินิจฉัยโรค การตรวจหาเชื้อไวรัสตับอักเสบบี การตรวจหาสารเสพติด และการตรวจหาเชื้อเอชไอวี โดยส่วนใหญ่แล้วหากพบว่าผู้สมัครเข้าทำงาน มีผลการตรวจเลือดว่าเป็นผู้ติดเชื้อเอชไอวีไม่ว่าจะอยู่ในระยะใด ผู้ประกาศรับสมัครจะปฏิเสธไม่รับ บุคคลดังกล่าวเข้าทำงาน โดยให้เหตุผลว่าเป็นโรคติดต่อร้ายแรงและอาจเกิดความเสียหายในการ แพร่กระจายเชื้อในสถานที่ทำงาน การทำงานต้องสัมผัสกับอาหารหรืองานบริการลูกค้า ตลอดจน โรคดังกล่าวอาจทำให้บุคคลนั้นมีสมรรถภาพในการทำงานน้อยกว่าบุคคลอื่น ด้วยเหตุนี้ กสม. ในฐานะสถาบันสิทธิมนุษยชนระดับชาติ จึงมีภารกิจหน้าที่ในการรับเรื่องร้องเรียนและตรวจสอบ เรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวีหรือเอดส์ เพื่อจัดทำมาตรการหรือแนวทาง ที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนและข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทาง ในการส่งเสริมหรือคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่ง เพื่อมิให้เกิดการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุที่เป็นผู้ติดเชื้อเอชไอวีหรือเอดส์ อันจะเกิดผลให้บุคคลดังกล่าว สามารถใช้สิทธิและเสรีภาพของตนในด้านอื่น ๆ ได้อย่างเต็มที่

ผู้เข้ารับการประเมิน เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการ ตรวจสอบคำร้องเรียนกรณีที่ผู้ประกอบการได้อาศัยเหตุของการเป็นผู้ติดเชื้อเอชไอวีในการ เลือกปฏิบัติเพื่อรับเข้าทำงาน โดยได้ดำเนินการตามระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไข เพิ่มเติม และเสนอความเห็นต่อ กสม. เพื่อพิจารณามีความเห็นว่าการอาศัยเหตุของการเป็นผู้ติดเชื้อ เอชไอวีเพื่อพิจารณาไม่รับเข้าทำงานเป็นการเลือกปฏิบัติต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวีอันเป็นการละเมิด สิทธิมนุษยชนหรือไม่ พร้อมเสนอให้มีมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไข การละเมิดสิทธิมนุษยชน และข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิ มนุษยชน รวมทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่ง เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป

๓. หลักวิชาการ/แนวความคิดที่ใช้ในการดำเนินการ

- ๓.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐
- ๓.๒ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง
- ๓.๓ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

๓.๔ ข้อมติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ที่ ๑๙๙๕/๔๔ เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๓๘ และที่ ๑๙๙๖/๔๓ เมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๓๙

๓.๕ แนวปฏิบัติระหว่างประเทศว่าด้วยเชื้อเอชไอวี/เอดส์ กับสิทธิมนุษยชน (International Guidelines on HIV/AIDS and Human Rights 2006 Consolidated Version)

๓.๖ ยุทธศาสตร์แห่งชาติว่าด้วยการยุติปัญหาเอดส์ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๓

๓.๗ แนวปฏิบัติแห่งชาติว่าด้วยการป้องกันและบริหารจัดการด้านเอดส์ในสถานที่ทำงาน

๓.๘ ประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง แนวทางการป้องกันและบริหารจัดการด้านเอดส์และวัณโรคในสถานประกอบกิจการ ลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕

๓.๙ การจัดทำมาตรฐานการบริหารจัดการเอดส์ในสถานประกอบการ (AIDS - response Standard Organization: ASO Thailand)

๓.๑๐ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

๓.๑๑ รายงานการศึกษาวิจัย เรื่อง การเลือกปฏิบัติในการประกอบอาชีพของผู้ติดเชื้อเอชไอวี ของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยสถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๓.๑๒ ความเห็นของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชีระ วรธนารัตน์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิทธิผู้สูงอายุ ผู้พิการ บุคคลหลากหลายทางเพศ และการสาธารณสุข ของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๓.๑๓ ข้อมูลทางด้านการแพทย์เกี่ยวกับการติดเชื้อเอชไอวีและเอดส์

๓.๑๔ แนวคิดและทฤษฎีว่าด้วยหลักความเสมอภาคและการไม่เลือกปฏิบัติ

๓.๑๕ แนวคิดและทฤษฎีว่าด้วยผลผูกพันของสิทธิขั้นพื้นฐานในพรมแดนของเอกชน (Drittwirkung der Grundrechte, Horizontalwirkung; the third-party effect of basic rights)

๔. สรุปสาระสำคัญและขั้นตอนการดำเนินการ

๔.๑ สรุปสาระสำคัญ

๔.๑.๑ หลักการและเหตุผล

กสม. มีภารกิจหน้าที่ในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนโดยการรับเรื่องร้องเรียนเพื่อตรวจสอบว่ามีการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือไม่ ซึ่ง กสม. ได้มีมติให้ตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามที่มีผู้ร้องเรียนว่า มีการเลือกปฏิบัติต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวีในการสมัครงานกับบริษัทเอกชน โดยรับเป็นคำร้องที่ ๕๕๖/๒๕๖๐ คำร้องที่ ๒/๒๕๖๑ คำร้องที่ ๘๖/๒๕๖๑ และคำร้องที่ ๑๒๒/๒๕๖๑ และมอบหมายให้ผู้เข้ารับการประเมิน

ซึ่งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง จัดทำร่างรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน พร้อมเสนอมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน และข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่ง เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวเพื่อให้เกิดผลเป็นการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของผู้ร้องเรียนต่อไป

๔.๑.๒ วัตถุประสงค์

ดำเนินการตรวจสอบและรวบรวมข้อเท็จจริงเพื่อนำไปวิเคราะห์และจัดทำร่างรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน พร้อมจัดทำร่างมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน และข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่ง เพื่อเสนอให้ กสม. พิจารณาเห็นชอบ

๔.๑.๓ เป้าหมาย

๑) ดำเนินการเพื่อตรวจสอบและรวบรวมข้อเท็จจริงตามคำร้องให้ถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย โดยการสอบถามข้อเท็จจริงจากผู้ร้อง ผู้ถูกร้อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒) นำข้อเท็จจริงมาวิเคราะห์ และจัดทำร่างรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน เพื่อเสนอต่อ กสม. พิจารณา

๓) จัดทำรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน พร้อมด้วยข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน และข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่ง เพื่อเสนอแนะไปยังผู้ถูกร้องและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๔.๒ ขั้นตอนการดำเนินการ

๔.๒.๑ กสม. ในคราวการประชุมด้านการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๔๖/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๐ ได้พิจารณากรณีที่มีผู้ร้องทรากรายเรียนกล่าวอ้างว่าบริษัทเอกชนให้ผู้สมัครงานตรวจสอบสุขภาพและตรวจหาเชื้อเอชไอวีก่อนรับเข้าทำงาน และมีมติให้ตรวจสอบตามคำร้องที่ ๕๕๖/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๐ คำร้องที่ ๒/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๑ คำร้องที่ ๘๖/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๑ และคำร้องที่ ๑๒๒/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๑ โดยมอบหมายให้คณะอนุกรรมการด้านสิทธิผู้สูงอายุ ผู้พิการ และการสาธารณสุข ดำเนินการตรวจสอบ ต่อมา คณะอนุกรรมการด้าน

สิทธิผู้สูงอายุ ผู้พิการ และการสาธารณสุข สิ้นสุดวาระลง ในวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๐ อันเป็นวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๐ มีผลใช้บังคับ ผู้เข้ารับการประเมิน ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ จึงได้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๔.๒.๒ ผู้เข้ารับการประเมิน ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ และนักวิชาการสิทธิมนุษยชน ปฏิบัติการ สังกัดกลุ่มงานคุ้มครองการละเมิดสิทธิมนุษยชน ๖ ในฐานะฝ่ายเลขานุการ คณะอนุกรรมการด้านสิทธิผู้สูงอายุ ผู้พิการ และการสาธารณสุข จึงได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบ คำร้อง

๔.๒.๓ ผู้เข้ารับการประเมิน ได้จัดทำหนังสือไปยังบริษัทเอกชนทั้งหกแห่งซึ่งเป็นผู้ถูกร้องเพื่อสอบถามข้อเท็จจริง นโยบาย หรือระเบียบในการรับบุคคลเข้าทำงาน และจัดทำหนังสือไปยังหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ในกรณีนี้ เพื่อสอบถามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ข้อกฎหมาย และแนวทางในการคุ้มครองและขจัดการเลือกปฏิบัติต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี

๔.๒.๔ ผู้เข้ารับการประเมิน ลงพื้นที่เพื่อพบผู้ร้องในคำร้องที่ข้อเท็จจริงจากการกล่าวอ้างของผู้ร้องและการชี้แจงข้อเท็จจริงของผู้ถูกร้องยังไม่ชัดเจน/คลาดเคลื่อนไม่ตรงกัน

๔.๒.๕ ผู้เข้ารับการประเมินได้รวบรวมข้อเท็จจริงจากการชี้แจงของบริษัทเอกชนทั้งหกแห่งซึ่งเป็นผู้ถูกร้องและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้วเห็นว่าเพื่อให้การตรวจสอบเป็นไปอย่างถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย จึงเสนอไปยังเลขาธิการ กสม. เพื่อเชิญผู้ถูกร้องบางราย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เข้าร่วมประชุมคณะทำงานด้านสิทธิผู้สูงอายุ ผู้พิการ เด็ก การศึกษา และการสาธารณสุข

๔.๒.๖ เมื่อได้รับข้อมูลครบถ้วนแล้ว จึงได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าและทำความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติในการประกอบอาชีพของผู้ติดเชื้อเอชไอวี ข้อมูลทางด้านการแพทย์เกี่ยวกับการติดเชื้อเอชไอวีและเอดส์ แนวคิดและทฤษฎีว่าด้วยหลักความเสมอภาคและการไม่เลือกปฏิบัติ และแนวคิดและทฤษฎีว่าด้วยผลผูกพันของสิทธิขั้นพื้นฐานในพรมแดนของเอกชน แล้วนำไปวิเคราะห์เพื่อปรับเข้ากับหลักการด้านสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้อง

๔.๒.๗ จัดทำรายงานผลการตรวจสอบฉบับพนักงานเจ้าหน้าที่ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ เพื่อเสนอผู้บังคับบัญชาระดับต้น

๔.๒.๘ ปรับรายงานผลการตรวจสอบฉบับพนักงานเจ้าหน้าที่ เข้ากับรูปแบบรายงานผลการตรวจสอบของ กสม. และนำเสนอต่อ กสม. (นางฉัตรสุดา จันทรดียิ่ง) เพื่อพิจารณาเห็นชอบ

๔.๒.๙ สั่งร่างรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ผ่านการเห็นชอบแล้วไปยังคณะกรรมการด้านการกลั่นกรองรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนและข้อเสนอแนะ

๔.๒.๑๐ ปรับแก้ไขร่างรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามความเห็นของคณะกรรมการด้านการกลั่นกรองรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนและข้อเสนอแนะ และผู้ชำนาญการประจำ กสม. (นายสรรพสิทธิ์ คุ่มพ์ประพันธ์)

๔.๒.๑๑ เสนอร่างรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อ กสม. ในคราวการประชุมด้านการคุ้มครองและมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๒ โดยมีมติเห็นชอบตามรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน ที่ ๓-๖/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๒

๕. ผู้ร่วมดำเนินการ

นางสาวอัญชริกา กิ่งมลิ ผู้ขอรับการประเมิน เป็นผู้ดำเนินการในทุกขั้นตอนแต่เพียงผู้เดียว โดยมีสัดส่วนร้อยละ ๑๐๐

๖. ผลงานในส่วนที่ผู้เสนอเป็นผู้ดำเนินการ/ปฏิบัติ

นางสาวอัญชริกา กิ่งมลิ ผู้เข้ารับการประเมิน เป็นผู้ดำเนินการตามที่ได้ระบุรายละเอียดไว้ในข้อ ๔. ทุกขั้นตอน ทั้งการศึกษารวบรวมข้อมูลข้อเท็จจริง การศึกษาวิเคราะห์ การจัดทำรายงานผลการตรวจสอบของพนักงานเจ้าหน้าที่เสนอต่อผู้บังคับบัญชาชั้นต้น การจัดทำรายงานผลการตรวจสอบ การนำเสนอกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่รับผิดชอบ และการนำเสนอต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในสัดส่วนร้อยละ ๑๐๐

๗. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/เชิงคุณภาพ)

๗.๑ ผลสำเร็จของงานเชิงปริมาณ

๗.๑.๑ การตรวจสอบคำร้องและจัดทำรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนแล้วเสร็จ จำนวน ๔ คำร้อง (จาก ๖ ผู้ร้อง) คือ คำร้องที่ ๕๕๖/๒๕๖๐ คำร้องที่ ๒/๒๕๖๑ คำร้องที่ ๘๖/๒๕๖๑ และคำร้องที่ ๑๒๒/๒๕๖๑ กรณีการเลือกปฏิบัติต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวีในการสมัครงานกับบริษัทเอกชน ซึ่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในคราวการประชุมด้านการคุ้มครองและมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๒ ได้มีมติเห็นชอบตามรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน ที่ ๓-๖/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๒

๗.๑.๒ การจัดทำข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน และข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและ

คุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งเพื่อแก้ไขปัญหา ตามคำร้อง ไปยังบริษัทเอกชน จำนวน ๖ แห่ง ซึ่งเป็นผู้ถูกร้อง และหน่วยงานของรัฐ จำนวน ๔ แห่ง คือ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน และคณะรัฐมนตรี ซึ่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในคราวการประชุมด้านการคุ้มครองและมาตรฐาน การคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๒ ได้มีมติเห็นชอบตาม รายงานผลการผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน ที่ ๓-๖/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๒

๗.๒ ผลสำเร็จของงานเชิงคุณภาพ

๗.๒.๑ การตรวจสอบและรวบรวมข้อเท็จจริงจากผู้ร้อง บริษัทเอกชนทั้งหก แห่งซึ่งเป็นผู้ถูกร้อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ครบถ้วนสมบูรณ์เพียงพอที่จะนำมาวิเคราะห์เพื่อจัดทำ ร่างรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนและข้อเสนอแนะ และได้รับความเห็นชอบ จาก กสม.

๗.๒.๒ รายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนและข้อเสนอแนะ สามารถแก้ไขปัญหาการถูกเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งการเป็นผู้ติดเชื้อเอชไอวีหรือเอดส์ในการรับเข้า ทำงาน โดยบริษัทเอกชนทั้งหกแห่งซึ่งเป็นผู้ถูกร้อง ได้ยกเลิกเงื่อนไขการตรวจหาเชื้อเอชไอวีเพื่อ นำมาประกอบการพิจารณารับเข้าทำงาน

๗.๒.๓ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครอง แรงงาน และคณะรัฐมนตรี ได้ตอบรับนำรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ ๓-๖/ ๒๕๖๒ และข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิ มนุษยชน และข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมทั้ง การแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่ง ไปดำเนินการในการแก้ไขปัญหาการถูกเลือก ปฏิบัติด้วยเหตุแห่งการเป็นผู้ติดเชื้อเอชไอวีหรือเอดส์ในการรับเข้าทำงาน

๘. การนำไปใช้ประโยชน์

การจัดทำรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน และข้อเสนอแนะ มาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน และข้อเสนอแนะ มาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่ง ไปยังบริษัทเอกชนทั้งหกแห่งซึ่งเป็นผู้ถูกร้อง กระทรวงสาธารณสุข กระทรวง แรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน และคณะรัฐมนตรี นำไปสู่การดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา ถูกเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งการเป็นผู้ติดเชื้อเอชไอวีหรือเอดส์ในการรับเข้าทำงาน ดังนี้

๘.๑ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) สั่งและปฏิบัติราชการแทน นายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งมอบหมายให้กระทรวงแรงงานเป็นหน่วยงานหลักร่วมกับกระทรวง สาธารณสุข สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ศึกษาแนวทางและความ

เหมาะสมของข้อเสนอแนะ โดยให้กระทรวงแรงงานสรุปผลการพิจารณาในภาพรวมแล้วส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีภายใน ๓๐ วัน เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรี ซึ่งต่อมา คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๔ รับทราบรายงานผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะของ กสม. เรื่อง การเลือกปฏิบัติต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวีในการสมัครงานกับบริษัทเอกชน

๘.๒ กระทรวงแรงงาน และกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ได้ดำเนินการตามข้อเสนอแนะในการส่งเสริมสถานประกอบกิจการในพื้นที่ในการปฏิบัติตามประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง แนวทางป้องกันและบริหารจัดการด้านเอดส์และวัณโรคในสถานประกอบกิจการ ลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕ การส่งเสริมให้สถานประกอบกิจการจัดทำมาตรฐานการบริหารจัดการด้านเอดส์ในสถานประกอบกิจการ (ASO Thailand) และการประชุมหารือเพื่อพิจารณาแก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมายให้มีการกำหนดมิให้มีการตรวจเชื้อเอชไอวีกับผู้สมัครงาน ซึ่งยังไม่มีมติสัมพันธ์ในฐานะนายจ้างและลูกจ้าง และในกรณีที่มีฐานะเป็นลูกจ้าง

๘.๓ กระทรวงสาธารณสุข ได้ขอข้อมูลและเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับข้อเท็จจริงของผู้ร้องเรียนและสถานพยาบาลที่ถูกร้องเรียนกรณีเปิดเผยผลการตรวจหาเชื้อเอชไอวีต่อบุคคลอื่น เพื่อที่ดำเนินการตามพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๕๙) ต่อไป

๘.๔ บริษัทเอกชนทั้งหก ซึ่งเป็นผู้ถูกร้อง ได้ดำเนินการยกเลิกการตรวจหาเชื้อเอชไอวีหรือการแสดงหลักฐานว่าไม่ติดเชื้อเอชไอวีในการรับสมัครงานและการจ้างงาน ตลอดจนดำเนินการจัดอบรมความรู้เกี่ยวกับเอดส์แก่ผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ได้รับผลกระทบ การให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง รวมถึงการส่งเสริมการจัดบริการและอุปกรณ์ป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีที่เหมาะสมแก่พนักงาน ตามแนวปฏิบัติแห่งชาติ ว่าด้วยการป้องกันและบริหารจัดการเอดส์ในสถานที่ทำงาน

๙. ความยุ่งยากในการดำเนินการ /ปัญหา /อุปสรรค

๙.๑ ในประเด็นการตรวจสอบและรวบรวมข้อเท็จจริง

๙.๑.๑ การรวมพิจารณาคำร้องที่มีได้รับมอบหมายมาพร้อมกันในคราวเดียว ทำให้การจัดทำรายงานผลการตรวจสอบคำร้องที่ได้รับก่อนหน้าต้องจัดทำพร้อมกับคำร้องที่ได้รับมาในภายหลัง ซึ่งอาจมีระยะเวลาที่ต่างกัน

๙.๑.๒ ผู้ถูกร้องบางรายขอเลื่อนการชี้แจงข้อเท็จจริงตามคำร้องออกไปหลายครั้ง เนื่องจากมีความกังวลต่อการประมวลข้อเท็จจริงเพื่อจัดทำคำชี้แจง ทั้งนี้ ในบางรายได้มอบอำนาจให้บริษัทที่ปรึกษาทางกฎหมายเข้ามาดำเนินการแทน

๙.๑.๓ บริษัทที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าได้ไปสมัครเข้าทำงาน เป็นบริษัทขนาดใหญ่ หรือกลุ่มบริษัทที่มีบริษัทย่อยในการดำเนินกิจการต่างประเภทกัน แต่รวมอยู่ภายใต้การบริหารของ

ผู้บริหารสูงสุดคนเดียวกัน ทำให้การกำหนดคู่กรณีที่เป็นผู้ถูกร้องมีความยุ่งยากสับสนว่าเป็นการดำเนินงานภายใต้บริษัทใด

๙.๑.๔ การขอข้อเท็จจริงไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องบางแห่งได้รับการตอบกลับล่าช้า ทำให้ต้องทวงถามหลายครั้ง จนกระทั่งต้องมีหนังสือไปยังหน่วยงานของผู้บังคับบัญชาที่อยู่ชั้นเหนือขึ้นไป

๙.๑.๕ การตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการสมัครเข้าทำงานของผู้ติดเชื้อเอชไอวี ต้องกระทำด้วยความระมัดระวังไม่ให้เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ร้องหรือข้อมูลอื่นที่อาจทำให้สามารถระบุตัวตนของผู้ร้องได้ เนื่องจากสถานการณ์เป็นผู้ติดเชื้อเอชไอวียังคงถูกตีตราจากบุคคลทั่วไป

๙.๒ ในประเด็นการศึกษาวิเคราะห์เพื่อจัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะ

๙.๒.๑ กรณีตามคำร้องเกี่ยวข้องกับการติดเชื้อเอชไอวีหรือเอดส์ ซึ่งจำเป็นต้องค้นหาข้อมูลทางวิชาการด้านข้อมูลทางการแพทย์ ทำให้ต้องขอทราบความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญและขอให้เข้าร่วมประชุมคณะทำงานด้านสิทธิผู้สูงอายุ ผู้พิการ เด็ก การศึกษา และการสาธารณสุข เพื่อร่วมซักถามข้อเท็จจริงจากผู้ถูกร้องและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๙.๒.๒ ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะ ผู้ขอรับการประเมินต้องศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลทางวิชาการเพื่อชี้แจงน้ำหนักระหว่างการคุ้มครองประโยชน์ของผู้ร้องกับประโยชน์ของผู้ถูกร้องในฐานะเอกชนผู้ประกอบการธุรกิจควบคู่กันไป ตลอดจนการศึกษาว่าสิทธิและเสรีภาพควรจะมีผลบังคับเพียงใดในแดนอิสระของเอกชน

๙.๓ การจัดทำร่างรายงานให้เป็นไปตามรูปแบบ

การจัดทำและปรับแก้ไขร่างรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนให้เป็นไปตามรูปแบบการจัดทำรายงานตามคู่มือพนักงานเจ้าหน้าที่และความเห็นของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๑๐. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

๑๐.๑ ควรมีการติดตามผลการดำเนินการของกระทรวงแรงงาน และกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ในส่วนของการส่งเสริมสถานประกอบการกิจการในพื้นที่ในการปฏิบัติตามประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง แนวทางป้องกันและบริหารจัดการด้านเอดส์และโรคในสถานประกอบการ ลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕ และการส่งเสริมให้สถานประกอบการจัดทำมาตรฐานการบริหารจัดการด้านเอดส์ในสถานประกอบการ (ASO Thailand) ตลอดจนการรับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี ทั้งนี้ อาจขอทราบผลการดำเนินการเป็นรายปี

๑๐.๒ ควรมีการติดตามผลการดำเนินการของกระทรวงสาธารณสุข ในส่วนของการดำเนินการตามพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๔

(พ.ศ. ๒๕๕๙) เพื่อกำกับการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของสถานพยาบาล ทั้งนี้ อาจขอทราบผลการดำเนินการเป็นรายปี

๑๐.๓ ควรมีการติดตามความก้าวหน้าของคณะรัฐมนตรีในการดำเนินการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองแรงงานในภาคเอกชน ให้ครอบคลุมไปถึงการคุ้มครองสิทธิของผู้ติดเชื้อเอชไอวีในโลกแห่งการทำงาน ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมในการคุ้มครองผู้ติดเชื้อเอชไอวี และหากคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติยังคงได้รับเรื่องร้องเรียนในกรณีเช่นนี้อีก ควรจะต้องมีข้อเสนอในแง่ของการเน้นย้ำให้คณะรัฐมนตรีเห็นความสำคัญของการเร่งรัดให้มีการดำเนินการแก้ไขในเรื่องดังกล่าวโดยเร็ว

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

ลงชื่อ..........ผู้เสนอผลงาน

(นางสาวอัญชริกา กิ่งมลิ)

นักวิชาการสิทธิมนุษยชนปฏิบัติการ

วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๕

ขอรับรองว่าสัดส่วนหรือลักษณะงานในการดำเนินการของผู้เสนอผลงานข้างต้นตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

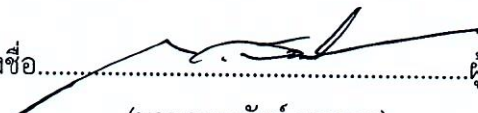
ลงชื่อ..........ผู้ควบคุมดูแลการดำเนินการ

(นางสาวพรนภา มีชนะ)

ผู้อำนวยการกลุ่มงานตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน ๖ รักษาราชการแทน

ผู้อำนวยการกลุ่มงานติดตามและสารบบสำนวน

วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๕

ลงชื่อ..........ผู้บังคับบัญชาระดับสำนัก

(นายภาณุพันธ์ สมสกุล)

ผู้อำนวยการสำนักเฝ้าระวังและประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชน

วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๕

ข้อเสนอแนวความคิดการปรับปรุงหรือพัฒนางาน

ตำแหน่งประเภทวิชาการ

เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งชำนาญการ

ชื่อผู้เข้ารับการประเมิน นางสาวอัญชริกา กิ่งมลิ

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง นักวิชาการสิทธิมนุษยชน ระดับ ปฏิบัติการ

๑. ชื่อเรื่อง แนวคิดสำหรับพัฒนาการจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนอันกระทบหรือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง

๒. บทนำ/หลักการและเหตุผล/ความสำคัญของเรื่อง

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) มีภารกิจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๒) ในการจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศเสนอต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรี และเผยแพร่ต่อประชาชน และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔๐ กำหนดให้ กสม. จัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศประจำปีให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีปฏิทินเพื่อเสนอต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรี และเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ซึ่งในการจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชน กสม. ได้แบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (สำนักงาน กสม.) ให้มีสำนักเฝ้าระวังและประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชน (สฝป.) เพื่อทำหน้าที่จัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนประจำปี ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการแบ่งเป็น ๕ ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน การเก็บข้อมูลและการตรวจสอบการเปรียบเทียบและการวิเคราะห์ การจัดทำร่างรายงาน และการเสนอรายงานต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรี โดยมีระยะเวลาในการดำเนินการตั้งแต่เดือนมกราคมจนถึงเดือนมีนาคมของปีถัดไป

สำหรับภารกิจหน้าที่ของ กสม. ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชน พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔๐ ยังได้มีการบัญญัติถึงภารกิจหน้าที่ของ กสม. ในการดำเนินการตรวจสอบแล้วจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศในกรณีที่มีสถานการณ์อันกระทบหรือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนเกิดขึ้นอย่างร้ายแรง โดยให้จัดทำรายงานขึ้นเป็นการเฉพาะเพื่อรายงานให้รัฐสภาและคณะรัฐมนตรีทราบโดยเร็ว พร้อมทั้งเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป และในมาตรา ๔๑ กำหนดให้ กสม. จัดให้มีแผนการดำเนินการ

เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่เป็นไปโดยไม่ชักช้า จึงอาจสรุปได้ว่า เจตนาของผู้ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ประสงค์ให้ กสม. มีภารกิจหน้าที่ในการจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศ ใน ๒ ประเภท คือ สถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนประจำปีตามประเด็นสิทธิทั่วไป และสถานการณ์ ด้านสิทธิมนุษยชนอันกระทบหรือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง

ผู้เข้ารับการประเมิน ซึ่งได้ปฏิบัติหน้าที่ใน สผป. และได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ ในการจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนเห็นว่า ในกระบวนการและ แผนการดำเนินการจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนประจำปี นับแต่ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลใช้ บังคับ ยังมีได้มีหลักเกณฑ์ แนวทาง หรือแผนการดำเนินการจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศ ในกรณีที่มีสถานการณ์อันกระทบหรือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน อย่างร้ายแรง ดังนั้น จึงขอเสนอแนวคิดสำหรับการพัฒนางานด้านการจัดทำรายงานผลการประเมิน สถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนอันกระทบหรือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง เพื่อให้การ จัดทำรายงานมีความชัดเจนและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ตลอดจนการตอบสนองต่อภารกิจหน้าที่ของ กสม. ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

๓. หลักวิชาการ/แนวความคิด/ยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน

ผู้เข้ารับการประเมินได้ศึกษาหลักการ กฎหมาย และแผนการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง กับการจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชน ข้อมูล หลักการ แนวความคิด และทฤษฎีด้านสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์อันกระทบหรือการละเมิดสิทธิมนุษยชน อย่างร้ายแรง และแผนยุทธศาสตร์ของ กสม. เพื่อนำมาใช้ในการเสนอแนวคิดสำหรับการพัฒนางาน ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนอันกระทบหรือเป็นการละเมิด สิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง ดังนี้

๓.๑ อำนาจหน้าที่ของ กสม. ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐

๓.๒ หลักการปารีส (Paris Principles) ว่าด้วยอำนาจหน้าที่ องค์ประกอบ และ แนวทางการดำเนินงานของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๓.๓ แนวคิดและกระบวนการในการจัดทำรายงานการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิ มนุษยชน

๓.๔ แนวคิดด้านสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์อันกระทบหรือการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง

๓.๕ แผนยุทธศาสตร์ของ กสม. พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕

๔. บทวิเคราะห์/ข้อเสนอ

๔.๑ บทวิเคราะห์

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ บัญญัติให้ กสม. ภารกิจหน้าที่สำคัญในการจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศ เสนอต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรี และเผยแพร่ต่อประชาชน ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้กำหนดให้ กสม. มีภารกิจหน้าที่ในการจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนอันกระทบหรือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรงนอกเหนือจากการจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนประจำปีในประเด็นสิทธิทั่วไป โดยให้จัดทำรายงานขึ้นเป็นการเฉพาะเพื่อรายงานให้รัฐสภาและคณะรัฐมนตรีทราบโดยเร็ว พร้อมทั้งเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป แต่เมื่อพิจารณาจากแผนการดำเนินการจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของ สสป. แล้วพบว่า มีการกำหนดแผนการดำเนินการจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนโดยแบ่งเป็น ๕ ขั้นตอน และมีระยะเวลาในการดำเนินการ ดังนี้

แผนการดำเนินการจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนประจำปี

ขั้นตอน	ระยะเวลา	กระบวนการ
ขั้นที่ ๑ การวางแผน	มกราคม – กุมภาพันธ์	<ul style="list-style-type: none"> - การประมวลสถานการณ์ และประเด็นที่จะติดตาม - การจัดแบ่งประเด็นสิทธิออกเป็นกลุ่ม - การเสนอแผนการดำเนินการต่อที่ประชุม กสม. ด้านบริหารเพื่อขอความเห็นชอบ
ขั้นที่ ๒ การเก็บข้อมูล/ ตรวจสอบ	กุมภาพันธ์ – ธันวาคม	<ul style="list-style-type: none"> - การศึกษาเอกสารด้านสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้อง - การรวบรวมข้อมูลการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของ กสม. - การรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน และภาคประชาสังคม

ขั้นตอน	ระยะเวลา	กระบวนการ
		- การจัดประชุม สัมมนา ลงพื้นที่ และ สัมภาษณ์
ขั้นที่ ๓ การเปรียบเทียบ/ การวิเคราะห์	กุมภาพันธ์ - ธันวาคม	- การเปรียบเทียบมาตรฐานสิทธิมนุษยชน - การประชุมวิพากษ์การวิเคราะห์และ ประเมินผลในเนื้อหาของรายงาน
ขั้นที่ ๔ การจัดทำร่าง รายงาน	กันยายน - ธันวาคม	- การจัดทำร่างรายงานตามประเด็นและ ในภาพรวมทั้งฉบับ - การเสนอร่างรายงานต่อที่ประชุม กสม. ด้านบริหาร เพื่อขอความเห็นชอบ
ขั้นที่ ๕ การเสนอรายงาน ต่อรัฐสภาและ คณะรัฐมนตรี	มกราคม - มีนาคม (ของปีถัดไป)	- การออกแบบรูปเล่ม จัดพิมพ์ และจัดส่ง รายงานไปยังรัฐสภาและคณะรัฐมนตรี พร้อมเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ไม่เกิน ๙๐ วันนับจากวันสิ้นปี ๒๕๖๕

เมื่อพิจารณาจากแผนการดำเนินการจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนแล้วพบว่า เป็นแผนการดำเนินการสำหรับการจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนสำหรับสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนในทุกประเด็นที่เกิดขึ้นในรอบปีเท่านั้น ซึ่งผู้เข้ารับการประเมินเห็นว่า เนื่องจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้กำหนดให้ กสม. มีหน้าที่อีกประการหนึ่งในการจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศในกรณีที่มีสถานการณ์อันกระทบหรือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนเกิดขึ้นอย่างร้ายแรง ซึ่งได้กำหนดให้ต้องจัดรายงานขึ้นเป็นการเฉพาะเพื่อรายงานให้รัฐสภาและคณะรัฐมนตรีทราบโดยเร็วด้วย ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากแผนการดำเนินการของ สฟป. แล้วเห็นว่า อาจไม่สามารถนำมาปรับใช้กับการจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์อันกระทบหรือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรงได้ เนื่องด้วยความแตกต่างของระยะเวลาที่กำหนดในการจัดทำรายงาน และลักษณะของสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้น จึงควรที่จะมีการศึกษารวบรวมข้อมูลเพื่อให้ทราบถึงแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์อันกระทบหรือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง และการศึกษาแนวทางในการวางแผนเพื่อดำเนินการจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์อันกระทบหรือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรงขึ้นเป็นการเฉพาะ

๔.๒ ข้อเสนอ

จากบทวิเคราะห์ตามข้อ ๔.๑ ผู้ขอรับการประเมินจึงขอเสนอแนวคิดสำหรับการพัฒนางานด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนอันกระทบหรือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรงตามภารกิจหน้าที่ของ กสม. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งประกอบไปด้วยการศึกษาเพื่อให้ทราบถึงแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนอันกระทบหรือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง และการศึกษาแนวทางในการวางแผนเพื่อดำเนินการจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศในกรณีที่มีสถานการณ์อันกระทบหรือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนเกิดขึ้นอย่างร้ายแรงต่อไป

๕. แผนงาน/แนวทางการดำเนินการ

ผู้ขอรับการประเมินขอเสนอแนวคิดสำหรับพัฒนางานด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนอันกระทบหรือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นอย่างร้ายแรง โดยคาดว่าจะใช้ระยะเวลาในการดำเนินการ ประมาณ ๔ เดือน โดยมีแผนงานและแนวทางในการดำเนินการ ดังนี้

๕.๑ การเตรียมการ (ระยะเวลา ๑ เดือน)

๕.๑.๑ ศึกษา และรวบรวมข้อมูลแนวคิดด้านสิทธิมนุษยชนเกี่ยวกับสถานการณ์อันกระทบหรือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง

๕.๑.๒ ศึกษา และรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดและกระบวนการในการจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชน

๕.๒ การดำเนินการและรับฟังความคิดเห็น (๒ เดือน)

๕.๒.๑ วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากข้อ ๕.๑ เพื่อนำมาประมวลและจัดทำแนวทางในการวางแผนการดำเนินการเพื่อจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนอันกระทบหรือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง โดยประกอบด้วย

๑) หลักเกณฑ์ในการพิจารณาและลักษณะของสถานการณ์อันกระทบหรือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง

๒) ภารกิจหน้าที่ของ กสม. ในการจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนอันกระทบหรือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง

๕.๒.๒ จัดทำแนวทางในการวางแผนเพื่อดำเนินการจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนอันกระทบหรือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง

๕.๒.๓ เสนอแนวทางในการวางแผนเพื่อดำเนินการจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนอันกระทบหรือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง

ให้แก่เจ้าหน้าที่ สผ. ผู้อำนวยการ สผ. และรองเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ที่กำกับดูแล เพื่อให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

๕.๓ การเสนอ กสม. พิจารณาเห็นชอบ (๑ เดือน)

นำเสนอแนวทางในการวางแผนการดำเนินการเพื่อจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนอันกระทบหรือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง เสนอต่อ กสม. เพื่อพิจารณาและให้ความเห็นชอบ

๖. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๖.๑ กสม. มีแนวทางในการพิจารณาเกี่ยวกับสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนอันกระทบหรือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรงที่จะต้องตรวจสอบและจัดทำรายงานตามภารกิจหน้าที่ของ กสม. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐

๖.๒ กสม. และสำนักงาน กสม. มีแนวทางในการวางแผนเพื่อดำเนินการจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนอันกระทบหรือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง เพื่อให้สามารถปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ให้เกิดประสิทธิภาพตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย และสอดคล้องกับมาตรฐานการดำเนินงานของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๖.๓ เจ้าหน้าที่สำนักงาน กสม. มีองค์ความรู้และความเข้าใจในสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนอันกระทบหรือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรงที่สามารถนำไปใช้ปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและชัดเจน

๗. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๗.๑ กสม. มีแนวทางในการพิจารณาเกี่ยวกับสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนอันกระทบหรือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรงที่จะต้องตรวจสอบและจัดทำรายงานตามภารกิจหน้าที่ของ กสม. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐

๗.๒ กสม. และสำนักงาน กสม. สามารถวางแผนเพื่อการดำเนินการจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนอันกระทบหรือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง เพื่อให้สามารถปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ในการจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนอันกระทบหรือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรงให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

๗.๓ เจ้าหน้าที่สำนักงาน กสม. นำองค์ความรู้และความเข้าใจในสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนอันกระทบหรือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรงไปใช้ปฏิบัติงานเพื่อการจัดทำ

รายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนอันกระทบหรือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน
อย่างร้ายแรงแล้วเสร็จโดยเร็ว

๘. เงื่อนไขความสำเร็จและอื่น ๆ

๘.๑ การเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์สิทธิมนุษยชนอย่างต่อเนื่อง และ
การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์สิทธิมนุษยชนอย่างเป็นระบบ เป็นปัจจัยสำคัญให้การนำ
แนวทางในการวางแผนเพื่อดำเนินการจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชน
อันกระทบหรือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง มาใช้ในการจัดทำรายงานให้แล้วเสร็จ
ได้โดยเร็ว

๘.๒ กลไกในการติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะในรายงาน
ผลการประเมินสถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนของ กสม. ตลอดจนการตอบรับข้อเสนอแนะ
ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ลงชื่อ..........ผู้เสนอผลงาน

(นางสาวอัญชริกา กิ่งมลิ)

ตำแหน่ง นักวิชาการสิทธิมนุษยชนปฏิบัติการ

วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๕